

**Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada University,
Aurangabad.**

Syllabus

DIPLOMA IN PALI AND BUDDHISM

Effective from June 2009-2010

Onwards Progressively

Paper I- Pali Language Grammer and History of Tipitaka Literature

Semester I		50 Marks
१.	व्याकरण	20 Marks
	१. वर्ण, काल, विभक्ति	
२.	तिपिटक ग्रंथ परिचय	20 Marks
३.	भाषांतर करा. (Translate)	10 Marks
	१. पालिचे स्वीकृत माध्यमातून भाषांतर करा.	
	२. स्वीकृत माध्यमाचे पालित भाषांतर करा.	

Semester II		50 Marks
१.	पालि भाषेची उत्पत्ती, भू प्रदेश महत्त्व	20 Marks
२.	व्याकरण : सन्धि, समास, अव्यय	20 Marks
३.	पालि निबंध	10 Marks
	१. चत्तारि अरिय सच्चानि ।	
	२. अरिय अट्ठाङ्गिको मग्गो ।	
	३. पटिच्च समुत्पादो।	
	४. भगवा बुद्धो ।	
	५. मिलिन्दो रज्जो ।	
	६. नागसेनो ।	

संदर्भ ग्रंथः

१. Dr. Babasaheb Ambedkar Writings and Speeches – Education Department Government, Vol. 16 - Dr. Babasaheb Ambedkar.
२. पालि व्याकरण – डॉ. शेषराव मेश्राम.
३. पालि साहित्य का इतिहास – भरतसिंह उपाध्याय.

४. पालि साहित्याचा इतिहास – ग. वा. तगारे.
५. पालि-महाव्याकरण – भिक्षू जगदीश काश्यप.
६. पालि व्याकरण – बालावतार (हिंदी अनुवादसहित), सम्पा.- स्वामी द्वारिकादास शास्त्री.
७. Pali Vyakarana – Bhikkhu Dharmarakshita.
८. सुत्तपिटक – भिक्खु तिस्सवंस.
९. धम्मपद – डॉ. भदन्त खेमधम्मो.
१०. पालि प्रकाश – रामगोपाल गुप्त.
११. तिपिटक परिचय – महापंडित राहुल सांकृत्यायन. (मराठी अनुवाद – इ. मो. नारनवरे).
१२. पालि भाषा साहित्य व व्याकरण – डॉ. सुभाष आठवले.
१३. पालि निबंधावली – डॉ. भाऊ कुन्हाडे.
१४. महापरिनिब्बान सुत्तं – सम्पादक व अनुवादक- भिक्खू प्रा. एम. सत्यपाल.
१५. कच्चायन व्याकरणं – सम्पादको, प्रो. लक्ष्मीनारायण तिवारी

Paper II (I - मज्झिम निकाय)

(I Semester)

१. Prose and Poetry (गज्जो-पज्जो विभागो)
२. Prose – मज्झिम निकाय 50 Marks
 १. आनापानसत्ति सुत्त (भाग-३) 20 Marks
 २. पुण्णेवाद सुत्तं 20 Marks
 ३. सामान्य प्रश्न 10 Marks

Poetry (II – खुद्दक निकाय) निवडक थेर व थेरी

(II Semester)

१. निवडक थेर 20 Marks
 १. नदीकस्सप थेरगाथा
 २. काळुदायि थेरगाथा
 ३. सुनीत थेरगाथा
 ४. सीळव त्थेरगाथा
 ५. सोपाक त्थेरगाथा
२. निवडक थेरीगाथा पालि 20 Marks
 १. पुण्णाथेरीगाथा
 २. अम्बपालिथेरीगाथा
 ३. रोहिणीथेरीगाथा
 ४. चापाथेरी
 ५. महापजापतिगोतमीथेरी
३. सामान्य प्रश्न 10 Marks

संदर्भ ग्रंथः

१. मज्झिमनिकाय पालि - जगदीश काश्यप.
२. मज्झिमनिकाय मराठी भाषांतर - मा. शं. मोरे.
३. मज्झिमनिकाय हिंदी - राहुल सांकृत्यायन.
४. मज्झिमनिकाय हिंदी - द्वारिकादास शास्त्री.
५. मज्झिमनिकाय हिंदी - इगतपुरी प्रकाशन.
६. थेरीगाथापालि - भिक्षू जगदीश काश्यप.
७. थेरीगाथा मराठी - प्रा. डॉ. शेषराव मेश्राम.
८. थेरीगाथा - हिंदी - प्रा. डॉ. विमलकीर्ती. (डॉ.एल.जी. मेश्राम)
९. थेरीगाथापालि - एन. के. भागवत.
१०. थेरगाथापालि - भिक्षू जगदीश काश्यप.
११. थेरगाथा - हिंदी - प्रा. डॉ. विमलकीर्ती. (डॉ.एल.जी. मेश्राम)
१२. थेरगाथा - मराठी - प्रा. डॉ. भाऊ लोखंडे.
१३. थेरवादी परम्परा में निर्वाण का मार्ग - डॉ. धर्मरश्मि.
१४. जम्बुद्विपातील आदर्श स्त्री-रत्ने - भदन्त अंगुलिमाल शाक्यपुत्र महाथेरो.

Paper III- बुद्ध आणि त्यांचा धम्म (निवडक)

Semester I

भाग दुसरा

१. परित्राजकाची धम्मदीक्षा 30 Marks
 १. सारनाथ येथे आगमन
 २. बुद्धाचे पहिले प्रवचन
 ३. भगवान बुद्धांचे पहिले प्रवचन विशुद्धी मार्ग
 ४. भगवान बुद्धांचे पहिले प्रवचन आष्टांगिक मार्ग किंवा सदाचाराचा मार्ग

५. भगवान बुद्धांचे प्रवचन
 ६. परिव्राजकाची प्रतिक्रिया
२. विदेशातील बौद्ध धम्माचा प्रचार व प्रसार 10 Marks
१. सिरीलंका (श्रीलंका)
 २. थाइलंड
 ३. ब्रम्हदेश

३. सामान्य प्रश्न 10 Marks

Semester II

१. 30 Marks

१. धम्म म्हणजे काय?
 २. अधम्म म्हणजे काय?
 ३. सद्धम्म म्हणजे काय?

२. बौद्ध धम्माचा प्रचार व प्रसार. 20 Marks

१. भारत
 २. जपान
 ३. तिबेट

३. सामान्य प्रश्न 10 Marks

संदर्भ ग्रंथ :

१. भगवान बुद्ध आणि त्यांचा धम्म – भारतरत्न डॉ. भीमराव रामजी आंबेडकर, अनुवादक-
 घनःशाम तळवटकर, प्राचार्य म. भि. चिटणीस, शां. शं. रेगे.
२. बुद्ध विश्व विजय – भिक्षू निर्गुणानन्द महाथेरो.
३. बौद्ध संस्कृति का इतिहास – भागचन्द्र जैन भास्कर.
४. जगातील बुद्ध धम्माचा इतिहास – मा. शं. मोरे.
५. भगवान बुद्ध और उनका धर्म - डॉ. भी. रा. आंबेडकर, अनुवादक- डॉ. भदन्त आनन्द
 कौसल्यायन.
६. सम्बोधी (कादंबरी) – प्रा. सुशीला मूल-जाधव.

७. बुद्धचर्या - महापंडित राहुल सांकृत्यायन.
८. पुगलपञ्जति (मराठी) प्रा. भिक्खू एम. सत्यपाल

Paper IV – बौद्ध विनय

Semester I	50 Marks
१. बुद्धवन्दना । धम्मवन्दना । संघवन्दना । पुष्प पूजा । बोधिवन्दना । सक्कप्पो । महामङ्गलसुत्त । जयमङ्गल अट्टगाथा । मेत्ता भावना ।	30 Marks
२. विनय पिटक ग्रंथ परिचय	10 Marks
३. सामान्य प्रश्न	10 Marks
Semester II	
१. मराठवाड्यातील निवडक लेण्यांचा परिचय, निर्मिती काळ, इतिहास व त्यातील शिलालेख १. अजिंठा २. वेरूळ ३. औरंगाबाद ४. पितळखोरा	30 Marks
२. बौद्ध धम्म संगीति	10 Marks

पहिली धम्मसंगीति ।

दुसरी धम्मसंगीति ।

तिसरी धम्मसंगीति ।

चौथी धम्मसंगीति ।

३. सामान्य प्रश्न

10 Marks

संदर्भ ग्रंथ :

१. बौद्ध संस्कार – भदन्त धम्मसेवकजी.
२. त्रिरत्न वंदना आणि संस्कार विधी – भदन्त अंगुलीमाल शाक्यपुत्र महाथेरो.
३. श्रामणेरविनय – प्रा. भिक्खू एम. सत्यपाल.
४. तिपिटक परिचय – महापंडित राहुल सांकृत्यायन, मराठी अनुवाद – इ. मो. नारनवरे.
५. पालि साहित्य का इतिहास – भरतसिंह उपाध्याय.
६. विनयपिटक – डॉ. भिक्खू तिस्सवंस.
७. विनयपिटक (हिन्दी) – महापंडित राहुल सांकृत्यायन.
८. पालिव्याकरण – डॉ. शेषराव मेश्राम.
९. पितळखोरा बौद्ध लेणी – जी. प्राजक्त.
१०. वेरूळ आणि औरंगाबाद बौद्ध लेणी – प्रा. एस. आर. हणमंते.
११. अजिंठा-वेरूळ – प्रकाशक – मितल पब्लिकेशन, नई दिल्ली-१६.
१२. Ajanta Murals – M. N. Deshpande.
१३. स्त्री जातीची उन्नती – भदन्त धम्मनंद महास्थविर.
१४. महापरित्राण पाठ – भदन्त धर्मकीर्ती महाथेरो.
१५. महाराष्ट्र व गोवा शिलालेख – ताम्रपटांची वर्णनात्मक संदर्भ सूची – शांताराम भालचंद्र देव.